

Interview met **Rudi Westendorp** en **Ronald Simons** van Reable Nederland over het boek: 'Het is hun leven!'

Over de wensen en behoeften van ouderen van nu, hoe we de zorg daar beter op afstemmen en hoe iedereen bijdraagt aan goede hulpverlening.

Waarom moest dit boek er komen?

Ronald: "Veel mensen weten niet goed wat reablement is. Ze denken dat het een zorgproduct is. 'We zetten een ergo- en een fysiotherapeut in en dan kan iemand in de thuissituatie snel weer zonder zorg'. Ja, maar het is veel breder. Het is een bewustwordingsproces en om dat goed door te krijgen, heb je meer informatie nodig en eigenlijk ook training en coaching."

Rudi: "Het is ook niet zo dat je een reablement omgeving instapt en daar dan aan meedoet. Jij bent het zelf die reablet. Het is jouw houding van waaruit je hulp verleent. Wij hebben het ook consequent over hulpverlening in plaats van zorgverlening. Zorgverlenen, daar ben je niet voor aangesteld, denken wij. Je bent aangesteld om hulp te verlenen. En soms betekent dat zorg leveren, maar heel vaak niet."

Ronald: "We zijn al een paar jaar bezig met het verspreiden van dit gedachtegoed. We hebben een mooie animatie, een spel, een kaart met handige samenvatting. We doen trainingen en coaching, maar het leek ons goed om ook in boekvorm ons verhaal te vertellen."

Rudi: ***"Toen we met het team het boek gingen schrijven, hebben we wel gezegd: het verhaal moet vanuit de praktijk gedragen worden."***

Er zit dus heel veel casuïstiek in, van mensen die je in de dagelijkse praktijk tegenkomt. Die situaties beschouwen we op een manier die de kern van het gedachtegoed weergeeft."

[→ Lees verder](#)

De relatie tussen hulpvrager en hulpverlener is verstoord geraakt, zo valt te lezen in het boek. Hoe is dat ontstaan?

Rudi: "Het aanbieden van zorg is zo geperfectioneerd dat mensen het simpelweg komen afhalen en zelfs zeggen: hier heb ik recht op. De hulpverlener is zorgverlener geworden en de hulpvrager, een zorgvrager."

"Zo ratelt die machinerie maar door en zijn we aan het leveren zonder ons af te vragen waarom we dit nou eigenlijk doen."

"Wij hebben dit met elkaar laten gebeuren, omdat we dachten dat dit de juiste weg was. Maar nu zijn we op een punt gekomen dat mensen gaan roepen: zo gaat het niet goed, er wordt niet geleverd wat nodig is. Dat doet de oudere, de hulpvrager, die trekt aan de bel, maar ook de bevlogen hulpverlener die buiten die lijntjes wil kleuren."

Waar zitten de grootste obstakels om het anders te doen?

Ronald: "We merken dat mensen die in het primaire proces actief zijn het meest openstaan voor dit gedachtegoed. Het wordt lastiger naarmate je meer in de management- en stafomgeving en bij directeurs en bestuurders komt."

Rudi: "Zij zijn de vertolkers van het systeem dat de zorgverlening in een dikke laag van protocollen, richtlijnen, declaratiesystemen en contracten heeft vastgelegd."

Ronald: "Je moet trouwens niet vergeten: dat systeem zijn wij met elkaar. Het wordt vaak gezien als iets van buiten, maar veel van wat binnen zorgorganisaties gebeurt, is niet opgelegd van buitenaf maar door de organisatie zelf bedacht."

Hoe moet je dat systeem veranderen?

Rudi: "Onze verwachting is dat het systeem zich uiteindelijk zal aanpassen aan de nieuwe werkelijkheid die in de praktijk geboren wordt. Je kunt niet iets blijven aanbieden wat mensen niet willen hebben. Maar het is heel goed dat er ook van bovenaf mensen bereid zijn om dogma's overboord te gooien. Zoals een visionaire bestuurder van een zorgorganisatie of een ziektekostenverzekeraar die zegt: 'ik ga hier op alle manieren ruimte aan geven'. Dat is ook hoe de vereniging Reable Nederland zich gedraagt. We proberen met 20% visionairen te laten zien dat het anders kan en zo een voorbeeld te zijn voor anderen."

Ga uit van de persoonlijke situatie van de hulpvrager

Kijk door de ogen van de hulpvrager

Zorg kan niet aan de hulpvrager worden opgelegd

De hulpvrager kan zorg niet afdwingen

De hulpvrager heeft de regie

→ Lees verder

Wat gebeurt er als we dit systeem en organisaties niet anders gaan inrichten?

Ronald: "Dan word je de dinosaurus van deze tijd."

Rudi: "Als je mensen van 70 jaar en ouder vraagt wat ze belangrijk vinden voor hun toekomst zegt 87 procent: niet naar een verpleeghuis! Dan wordt er gezegd: maar als het zover is, willen ze het toch wel. Als dat al bestaat dan is het door ons aangeleerde hulpeloosheid. Dat heeft mensen geleerd dat zij geen invloed kunnen uitoefenen op de gebeurtenissen die hen overkomen. Zo hebben we dat met elkaar gebouwd in deze verzorgingsstaat."

Ronald: **"In Nederland staat centraal: je hebt recht op zorg. In Denemarken is al sinds 2015 verankerd in de wet: je hebt recht op hulp bij een zelfstandig leven."**

Rudi: "Als je dit als wetgever wilt, dan moet je ook de daarbij behorende (financiële) prikkels inzetten. Maar daar begint het niet. Het begint bij het besef dat jij anderen kunt helpen hun eigen leven te leiden en zij meester zijn van hun eigen leven. Wat we nu leveren daar zitten we niet op te wachten, ophouden hiermee!" Het boek biedt veel praktijkvoorbeelden, maar benadrukt: dit is geen stappenplan.

Ronald: "Nee, reablement is geen product. Er is geen stappenplan. Het gebeurt echt dat mensen daarom afhaken."

Rudi: "Die zeggen: ik had verwacht dat we sheets zouden krijgen met hoe we dit moeten inrichten, met best practices enzo. Maar het is een bewustwordingsproces en de grootste obstructie voor die nieuwe hulpverlening, dat ben je zelf."

Ronald: "Het gedachtegoed is universeel inzetbaar. Het hele samenspel van hulp vragen en hulp verlenen kun je ook binnen je eigen organisatie inzetten. Vraaggericht richting je medewerkers acteren kan ook als directeur, HR manager, IT afdeling. Geen dingen aanbieden waar niemand om gevraagd heeft."

Voor wie is dit boek? En wat haal je eruit?

Rudi: "Als je als hulpverlener in beweging wilt komen en passende hulp wil verlenen, moet je dit boek lezen. Maar ook voor de oudere, de hulpvrager, is het van belang om te begrijpen hoe de huidige zorgverlening in elkaar steekt."

Ronald: "En als mantelzorger, familielid ben je ook hulpverlener."

Rudi: "We hopen dat als je dit boek leest, je echt de verschillende situaties wordt ingezogen. Dat je de verschillende aspecten en invalshoeken ervaart en je ervan bewust wordt van hoe jij zelf daar verandering in kun aanbrengen."

Ronald: "Het is een receptenboek voor hulpverlening, met reablement als leidraad. En het biedt wel degelijk handvatten en een hoofdstuk 'Aan de slag'. Wat ga ik morgen meer, minder en niet meer doen. Dit boek helpt je om de omslag te maken van zorg naar gewoon leven."

